
Deze week las ik in het '**Commentaar op de droom van Scipio**' van de schrijver Macrobius (ca. 400) gnostische elementen die via Plotinus en Porphyrius teruggaan op dat van de Pythagoreeër Numenis (2^e eeuw). In dit Commentaar toont Macrobius zich met name afhankelijk van Porphyrius commentaar op Plato's kosmologie **Timaeus**. De autoriteit die Macrobius in de Middeleeuwen genoot, garandeerde zo de overdracht van Platoons-gnostisch gedachtegoed. In zijn 'Commentaar op de droom van Scipio' keren gnostische beelden, concepten en thema's terug, zoals: de val van de ziel, het vergeten van haar herkomst en haar uiteindelijke opgang door de sferen.

In deze tekst vinden we – wel anders verwoord – dezelfde essentie terug die we ook in de Rāja Yoga doorgeven.

De ziel bewoont het lichaam als een pelgrim (peregrina), maar is haar **ware** herkomst vergeten ten gevolge van **dronkenschap**, veroorzaakt door de materie:

De ziel, wanneer zij wordt meegevoerd door het lichaam (...) begint de invloed van de materie te ondervinden. Dit is wat Plato opmerkt in zijn Phaedo, wanneer hij de ziel weergeeft als meegevoerd in het lichaam, trillend door dronkenschap, en verlangend naar een nieuwe dronk uit de materiële stroom. Hierdoor maakt Plato begrijpelijk waarmee de ziel wordt doordrenkt en verzwaard (...), waarna de vergetelheid, de metgezel van dronkenschap, heimelijk de zielen besluit...

Wij noemen de vaak grote omwegen, die de ziel in de materie of prakriti maakt: Māyā (begoocheling), identificatie met de drie werelden (fysiek, emotioneel en mentaal lichaam), of onwetendheid (Avidyā).

Wijsheid bestaat voor de ziel uit de herkenning van haar toekomst:

En voor de ziel, zolang zij zich bedient van een lichaam, is dit de volmaakte wijsheid, dat zij herkent waar zij geboren is, uit welke bron zij voortkomt (...) Want voor de mens is er slechts één soort zelfkennis, namelijk wanneer hij terugkijkt naar de eerste principes van zijn oorsprong en geboorte.

Laten we onze dronkenschap door de materie loslaten en opgeven. De Rāja Yoga kan daarbij van groot nut zijn. Het is deze Yoga van Patañjali die in de praktijk alle stappen geeft om werkelijk tot bevrijding te komen van alle identificatie met Prakriti, de Natuur, of de Materiële werelden.